

SVENSK STANDARD

SS-ISO 14004:2004

Fastställt/Approved: 2004-12-03

Publicerad/Published: december 2004

Utgåva/Edition: 2

Språk/Language: engelska/English; svenska/Swedish

ICS: 04.100; 13.020.10

Miljöledningssystem – Allmän vägledning för principer, system och stödjande metoder (ISO 14004:2004, IDT)

Environmental management systems – General guidelines on principles, systems and supporting techniques (ISO 14004:2004, IDT)

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-38053>

Hitta rätt produkt och ett leveranssätt som passar dig

Standarder

Genom att följa gällande standard både effektiviserar och säkrar du ditt arbete. Många standarder ingår dessutom ofta i paket.

Tjänster

Abonnemang är tjänsten där vi uppdaterar dig med aktuella standarder när förändringar sker på dem du valt att abonnera på. På så sätt är du säker på att du alltid arbetar efter rätt utgåva.

e-nav är vår online-tjänst som ger dig och dina kollegor tillgång till standarder ni valt att abonnera på dygnet runt. Med e-nav kan samma standard användas av flera personer samtidigt.

Leveranssätt

Du väljer hur du vill ha dina standarder levererade. Vi kan erbjuda dig dem på papper och som pdf.

Andra produkter

Vi har böcker som underlättar arbetet att följa en standard. Med våra böcker får du ökad förståelse för hur standarder ska följas och vilka fördelar den ger dig i ditt arbete. Vi tar fram många egna publikationer och fungerar även som återförsäljare. Det gör att du hos oss kan hitta över 500 unika titlar. Vi har även tekniska rapporter, specifikationer och "workshop agreement".

Matriser är en översikt på standarder och handböcker som bör läsas tillsammans. De finns på sis.se och ger dig en bra bild över hur olika produkter hör ihop.

Standardiseringsprojekt

Du kan påverka innehållet i framtida standarder genom att delta i någon av SIS ca 400 Tekniska Kommittéer.

Find the right product and the type of delivery that suits you

Standards

By complying with current standards, you can make your work more efficient and ensure reliability. Also, several of the standards are often supplied in packages.

Services

Subscription is the service that keeps you up to date with current standards when changes occur in the ones you have chosen to subscribe to. This ensures that you are always working with the right edition.

e-nav is our online service that gives you and your colleagues access to the standards you subscribe to 24 hours a day. With e-nav, the same standards can be used by several people at once.

Type of delivery

You choose how you want your standards delivered. We can supply them both on paper and as PDF files.

Other products

We have books that facilitate standards compliance. They make it easier to understand how compliance works and how this benefits you in your operation. We produce many publications of our own, and also act as retailers. This means that we have more than 500 unique titles for you to choose from. We also have technical reports, specifications and workshop agreements.

Matrices, listed at sis.se, provide an overview of which publications belong together.

Standardisation project

You can influence the content of future standards by taking part in one or other of SIS's 400 or so Technical Committees.

Den internationella standarden ISO 14004:2004 gäller som svensk standard. Detta dokument innehåller den officiella engelska versionen av ISO 14004:2004 med svensk översättning.

Denna standard ersätter SS-ISO 14004, utgåva 1.

The International Standard ISO 14004:2004 has the status of a Swedish Standard. This document contains the official English version of ISO 14004:2004 with a Swedish translation.

This standard supersedes the Swedish Standard SS-ISO 14004, edition 1.

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00.

Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), tel +46 8 555 520 00.

Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

SIS Förlag AB, SE 118 80 Stockholm, Sweden. Tel: +46 8 555 523 10. Fax: +46 8 555 523 11.

E-mail: sis.sales@sis.se Internet: www.sis.se

Contents	Page
Foreword	2
Introduction	3
1 Scope	6
2 Normative references	6
3 Terms and definitions	6
4 Environmental management system elements	10
4.1 General	10
4.2 Environmental policy	13
4.3 Planning	15
4.4 Implementation and operation	24
4.5 Checking	33
4.6 Management review	37
Annex A (informative) Examples of correspondence between environmental management system elements	39
Bibliography	44

Innehåll

	Sida
Förord	2
Orientering	3
1 Omfattning	6
2 Normativa hänvisningar	6
3 Termer och definitioner	6
4 Delarna av ett miljöledningssystem	10
4.1 Allmänt	10
4.2 Miljöpolicy	13
4.3 Planering	15
4.4 Införande och tillämpning	24
4.5 Uppföljning	33
4.6 Ledningens genomgång	37
Bilaga A (informativ) Exempel på överensstämmelse mellan de olika delarna i ett miljöledningssystem	39
Litteraturlista	44

Foreword

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

International Standards are drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

The main task of technical committees is to prepare International Standards. Draft International Standards adopted by the technical committees are circulated to the member bodies for voting. Publication as an International Standard requires approval by at least 75 % of the member bodies casting a vote.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

ISO 14004 was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management*, Subcommittee SC 1, *Environmental management systems*.

This second edition cancels and replaces the first edition (ISO 14004:1996), which has been technically revised.

Förord

ISO (Internationella Standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISO:s tekniska kommittéer. Varje medlemsland som är intresserat av arbetet i en teknisk kommitté har rätt att bli medlem i den. Internationella organisationer, statliga såväl som icke-statliga, som samarbetar med ISO deltar också i arbetet. ISO har nära samarbete med International Electrotechnical Commission (IEC) i alla frågor som rör elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utarbetas i enlighet med ISO/IEC Directives, Part 2.

Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsländerna för röstning. För att en internationell standard skall publiceras krävs att minst 75 procent av de röstande medlemsländerna godkänner förslaget.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna internationella standard möjligen kan beröra patenträtter. ISO skall inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

ISO 14004 har utarbetats av den tekniska kommittén ISO/TC 207, Environmental management, underkommitté SC 1, Environmental management systems.

Denna, den andra utgåvan av standarden, ersätter den första utgåvan (ISO 14004:1996), som har reviderats tekniskt.

Introduction

As concern grows for continually improving the quality of the environment, organizations of all types and sizes are increasingly turning their attention to the environmental impacts of their activities, products and services. The environmental performance of an organization is of importance to internal and external interested parties. Achieving sound environmental performance requires organizational commitment to a systematic approach and to continual improvement of an environmental management system (EMS).

The general purpose of this International Standard is to provide assistance to organizations that wish to implement or improve an environmental management system and thereby improve their environmental performance. This International Standard is consistent with the concept of sustainable development and compatible with diverse cultural, social and organizational frameworks and systems of management.

This International Standard can be used by organizations of all types, sizes and levels of maturity, and in all sectors and geographic locations. The special needs of small and medium-sized enterprises (SMEs) are incorporated, and this International Standard accommodates their needs and promotes their use of an environmental management system.

This International Standard is part of the series of environmental management standards established by ISO/TC 207. In this series, only ISO 14001 contains requirements that may be objectively audited for certification/registration purposes or for self-declaration purposes. This International Standard includes examples, descriptions and options that aid both in the implementation of an environmental management system and in strengthening its relation to the overall management of an organization. While the guidelines in this International Standard are consistent with the ISO 14001 environmental management system model, they are not intended to provide interpretations of the requirements of ISO 14001. For ease of use, the subclauses of Clause 4 of ISO 14001 have the same numbering as in ISO 14004. However, the latter has extra subclauses (e.g. 4.3.1.1 or 4.3.3.3), where detailed or additional guidance for an effective environmental management system implementation is considered useful. Apart from this International Standard and ISO 14001, there are numerous other environmental management standards in the series of International Standards established by ISO/TC 207. A reference to and description of these International Standards can be found in the ISO publication *The ISO 14000 Family of International Standards*.

This International Standard describes the elements of an environmental management system and provides organizations with guidance on how to establish, implement, maintain or improve an environmental management system. Such a system can substantially enhance an organization's ability to anticipate, identify and manage its interactions with the environment, meet its environmental objectives and ensure ongoing compliance with applicable legal requirements and with other requirements to which the organization subscribes.

Examples and approaches are presented throughout this International Standard for illustrative purposes. They are not intended to represent the only possibilities, nor are they necessarily suitable for every organization. In designing and implementing or improving an environmental management system, organizations should select approaches that are appropriate to their own circumstances. Environmental management is an integral part of an organization's overall management system. The design of an environmental management system is an ongoing and interactive process. The structure, responsibilities, practices, procedures, processes and resources for implementing environmental policies, objectives and targets can be coordinated with existing efforts in other areas (e.g. operations, finance, quality, occupational health and safety).

For ease of reading and understanding this International Standard, practical help and general guidance have been separated out and are shown as boxed text.

Orientering

I takt med att intresset för att ständigt förbättra kvaliteten på miljön växer, ägnar organisationer, av alla typer och storlekar, alltmer uppmärksamhet åt hur deras aktiviteter, produkter och tjänster påverkar miljön. Resultatet av organisationers miljöarbete, miljöprestanda, är viktig för interna och externa intressenter. Men för att åstadkomma ett gott miljöresultat krävs att organisationen metodiskt tillämpar och ständigt förbättrar sitt miljöledningssystem.

Syftet med denna standard är att stödja organisationer att införa eller förbättra ett miljöledningssystem för att med hjälp av detta förbättra sin miljöprestanda. Standarden, som är förenlig med begreppet hållbar utveckling kan kombineras med många olika kulturella, sociala och organisatoriska strukturer och ledningssystem.

Standarden kan användas av organisationer av alla typer, storlekar och mognadsgrader och i alla sektorer och geografiska områden. Standarden tar hänsyn till små och medelstora organisationers särskilda behov och den underlättar även för sådana organisationer att använda sig av miljöledningssystem.

Denna standard ingår i den serie av standarder på miljöområdet som har upprättats av ISO/TC 207. I serien är det bara ISO 14001 som innehåller krav som kan användas vid en objektiv revision i samband med certifiering eller registrering eller som organisationer kan använda som underlag för egen redovisning av sin miljöprestanda. Denna standard, ISO 14004, innehåller exempel, beskrivningar och alternativa lösningar som ger stöd både för att införa ett miljöledningssystem och för att förstärka ledningens deltagande i organisationens miljöledningssystem. Även om riktlinjerna i denna standard är desamma som i den modell för miljöledningssystem som finns i ISO 14001, är de inte avsedda att ge en tolkning av kraven i ISO 14001. Dessutom har denna standard extra avsnitt, t.ex. 4.3.1.1 eller 4.3.3.3, där det kan vara lämpligt med ytterligare riktlinjer för ett effektivt införande av ett miljöledningssystem. Tillämpningen av standarden har underlättats genom att underelementen i ISO 14004 har samma numrering som de har i kapitel 4 i ISO 14001. Utöver den här standarden och ISO 14001, finns ett stort antal andra miljöledningsstandarder i den serie av standarder som ISO/TC 207 har upprättat. Referenser och beskrivningar av dessa finns i ISO-publikationen *"The ISO 14000 Family of International Standards"*.

Denna standard beskriver delarna av ett miljöledningssystem och ger organisationen riktlinjer för hur den kan upprätta, införa, underhålla eller förbättra ett miljöledningssystem. Ett miljöledningssystem kan påtagligt förbättra en organisations möjligheter att förutse, identifiera och styra sitt samspel med miljön, nå sina miljömål och säkerställa att organisationen fortlöpande uppfyller lagar och andra krav som organisationen berörs av.

Exempel och tillvägagångssätt som ges i standarden visar hur processen att införa ett miljöledningssystem kan se ut. Exempelen beskriver dock inte den enda möjligheten och de är heller inte representativa för alla slags organisationer. När en organisation upprättar och inför eller förbättrar ett miljöledningssystem, bör organisationen välja ett sätt som är lämpligt för de egna förhållandena. Miljöstyrning bör vara en integrerad del av en organisations övergripande ledningssystem. Utformningen av ett miljöledningssystem är en fortlöpande och interaktiv process där struktur, ansvar, praxis, rutiner, aktiviteter och resurser för att införa miljöpolicy, övergripande och detaljerade mål kan samordnas med befintliga system för andra områden (t.ex. processstyrning, ekonomi, kvalitet, arbetsmiljö).

För att göra texten i standarden lättare att läsa och förstå visas texter med praktisk hjälp och allmän vägledning i textutor som är skilda från den övriga texten.

Key tasks for managers establishing, implementing, maintaining or improving an environmental management system include the need to

- recognize that environmental management is among the highest organizational priorities,
- establish and maintain communication and constructive relations with internal and external interested parties,
- identify the environmental aspects of the organization's activities, products and services,
- identify the legal requirements and other requirements to which the organization subscribes, that relate to the organization's environmental aspects,
- ensure the commitment of management and all persons working for or on behalf of the organization to the protection of the environment, with clear assignment of accountability and responsibility,
- encourage environmental planning throughout the product or service life cycle,
- establish a process for achieving environmental objectives and targets,
- provide appropriate and sufficient resources, including training, to comply with applicable legal requirements and with other requirements to which the organization subscribes, and to achieve environmental objectives and targets on an ongoing basis,
- evaluate environmental performance against the organization's environmental policy, objectives and targets and seek improvement where appropriate,
- establish a management process to audit and review the environmental management system and to identify opportunities for improvement of the system and resulting environmental performance, and
- encourage contractors and suppliers to establish an environmental management system.

Organizations may use this International Standard, or related ISO documents, in various ways, including

- as guidance to establish, implement, maintain or improve its environmental management system, knowing that this International Standard is not intended for self-declaration or other conformity assessment purposes, and
- in support of the implementation or improvement of its environmental management system.

The choice will depend on factors such as

- an organization's goals,
- the maturity of an organization's management systems (i.e. whether the organization has a management system in place that is capable of supporting the inclusion of environmental concerns),
- possible advantages and disadvantages, as determined by such factors as an organization's current and desired market position, reputation, external relations and the views of interested parties, and
- the size of an organization.

An effective environmental management system helps an organization to avoid, reduce or control the adverse environmental impacts of its activities, products and services, achieve compliance with applicable legal and requirements and with other requirements to which the organization subscribes and assist in continually improving environmental performance.

Having an environmental management system can help an organization assure interested parties that

- a management commitment exists to meet the provisions of its policy, objectives, and targets,
- emphasis is placed on prevention,
- evidence of reasonable care and regulatory compliance can be provided, and
- the system's design incorporates the process of continual improvement.

Economic benefits can be gained from implementing an environmental management system. An organization whose management system incorporates an environmental management system has a framework to balance and integrate economic and environmental interests. Economic benefits can also be identified to demonstrate

De viktigaste uppgifterna för ledare som upprättar, inför, underhåller eller förbättrar ett miljöledningssystem är att:

- skapa insikt om att miljöstyrning hör till organisationens högst prioriterade områden,
- upprätta och underhålla kommunikation och bra relationer med interna och externa intressenter,
- identifiera miljöaspekter som kan sättas i samband med organisationens aktiviteter, produkter och tjänster,
- identifiera lagkrav och andra krav som organisationen berörs av och som har samband med organisationens miljöaspekter,
- säkerställa ledningens åtagande och åtagandet av alla personer som arbetar för eller på uppdrag av organisationen, om att skydda miljön genom tydliga delegeringar av skyldigheter och ansvar,
- främja miljöplanering genom hela livscykeln för produkter och tjänster,
- upprätta tillvägagångssätt för att nå övergripande och detaljerade mål,
- tillhandahålla lämpliga och tillräckliga resurser, inklusive utbildning, för att uppfylla tillämpliga lagkrav och andra krav som organisationen berörs av och resurser för att nå övergripande och detaljerade miljömål,
- utvärdera organisationens miljöprestanda i förhållande till organisationens miljöpolicy, övergripande och detaljerade mål och förbättra där det är ändamålsenligt,
- införa en metod för styrning av miljörevision och genomgång av miljöledningssystemet och identifiera möjligheter till förbättring av systemet och den miljöprestanda som systemet leder till,
- uppmuntra entreprenörer, uppdragstagare och leverantörer att införa miljöledningssystem.

Organisationer kan använda denna standard eller samhörande ISO-dokument för olika ändamål, t.ex.:

- som vägledning för att upprätta, införa eller förbättra organisationens miljöledningssystem samtidigt som man är medveten om att standarden inte är avsedd att användas för egen redovisning eller certifiering,
- som stöd vid införandet eller förbättring av sitt miljöledningssystem.

Valet beror på faktorer som:

- organisationens mål,
- den mognadsgrad som organisationens ledningssystem har, (d.v.s. om organisationen har ett ledningssystem som även kan stödja att miljöfrågor ingår),
- fördelar och nackdelar som beror på faktorer som organisationens nuvarande och önskade marknadsposition, anseende, externa relationer och intressenters synpunkter,
- organisationens storlek.

Ett effektivt miljöledningssystem kan hjälpa en organisation att undvika, reducera eller kontrollera den negativa miljöpåverkan som organisationens aktiviteter, produkter och tjänster kan orsaka. Det kan också hjälpa organisationen att uppfylla tillämpliga lagar och andra krav som organisationen berörs av och att ständigt förbättra sin miljöprestanda.

Ett miljöledningssystem underlättar för organisationen att försäkra sina intressenter att:

- företagsledningen har förbundit sig att organisationen uppfyller sin policy och sina miljömål,
- tonvikten i miljöarbetet ligger på förebyggande skydd,
- det finns belegg för att organisationen tar rimlig hänsyn och att man lever upp till lag,
- systemets utformning omfattar en process för ständig förbättring.

En organisation kan även få ekonomiska fördelar genom att införa ett miljöledningssystem. En organisation, vars ledningssystem omfattar ett miljöledningssystem, har en struktur för att balansera och integrera ekonomiska och miljömässiga intressen. Ekonomiska fördelar kan också identifieras för att kunna påvisa värdet